

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТУТАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

2021 ел, 17 май

N7

«Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының 2021-2023 елларга Тутай авыл жирлеге жирләрөн файдалану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Тутай авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 ст. нигезендә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 28.07.2004 N 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Тутай авыл жирлегенең башкарма комитеты карар бирә:

1."Татарстан Республикасы Апас муниципаль районыны Тутай авыл жирлегенең 2021-2023 елларга жирләрден файдалану һәм аларны саклау" муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге Карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Тутай авыл
жирлеге Башлыгы

Н.М.Насретдинова

Татарстан Республикасы
Апас муниципаль районы Тутай авыл җирлеге
Башкарма комитетының 2021 елның 17 маендагы
7 номерлы карары белән расланган

"Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Тутай авыл җирлегенең 2021-2023
елларга җирләрән куллану һәм саклау" муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Җир кодексы, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказ бирүче	Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Тутай авыл җирлегенең башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Тутай авыл җирлегенең башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Тутай авыл җирлеге җирләрән саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаны билгеләү	Тутай авыл җирлегенең җирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2021-2023 еллар
Көтелә торган нәтиҗәләр	Бозылган җирләрне торгызу, халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын яхшырту
Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп тору	Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Тутай авыл җирлегенең башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Җирләрне саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Тутай авыл җирлегенең башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла. Программаны төгәлләштерү кирәк булган саен уздырыла
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү программа чараларын башкаручыларның эшчәнлеген һәм җирдән файдаланучыларның үз акчаларын финанслауга бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән башкарыла.

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә ағымдагы халәتكә характеристика һәм төп проблемалар

Җир - әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аннан файдалану башка барлык табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, фойдалы казылмалар һәм җир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Җирдән файдаланмыйча һәм аны сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Җиргә карата хужасызлыгы шунда ук китерелә яки якин килчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, җирнең өске катламын - туфракны, аның химик һәм радиоактив пычрануын җимерүгә генә түгел, бәлки табигый комплексның экологик начарлануы белән дә бәйле булачак.

"Апас муниципаль районы авыл жирлегенең 2021 - 2022 елларга жирләрен куллану һәм саклау" муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңайлы шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының шактый күләмен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсез бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирдән рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужалыксыз мөнәсәбәт үзә башкарган вазыйфаларны бозуга, табигать үзенчәлекләрен киметүгә китерә.

Жирләрен рациональ файдалану тәмин ителгәндә генә саклау нәтижәле була ала.

Жирлекнең тотрыклы социаль-икътисадый үсеш проблемалары һәм аның халкының экологик яктан имин тормыш эшчәнлегенә хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Жирлек дәрәжәсендә жирләрен мөстәкыйль рәвештә саклау һәм файдалануның жирле проблемаларын хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар да тулы, комплекслы һәм акыл белән эш итәргә мөмкин.

Жирлек территориясендә төрле рәхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрен аеруча кыйммәтле санала.

Жирлек территориясендә пассажирлар үзләренең мәдәни-техник торышы буенча нигездә чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлек азыгын кулланучыларның барысын да исәпкә алып, табигый көтүлекләр көчле йөкләнеш кичерми. Жирлекнең барлык көтүлекләре диярлек яшел үләннәр артык.

Жирләренң экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүпләкләр, әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткелләре, сроклары һәм этаплары

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: жирлек Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап эшчәнлегенә һәм контроль, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максатлары жирләрен һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмый калудан һәм бетерүдән, шулай ук жирләрдән, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрен яхшырту өчен, рациональ файдалануны тәмин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалануның һәм саклауның нәтижәлелеген күтәрү, жирләрдән нәтижәле файдалануны һәм аларны саклауны оештыруны тәмин итү;

- яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу;

- жирләргә инвентаризация үткәрү.

Жирләрен инвентаризацияләү жирләрен деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләренң башка

характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты 2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Тутай авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру чаралары планлаштырылган:

N п/п	Чаралар исемлеге	Финанслау чыганагы күрсәтелгән финанслашу (мең сум)	Башкаручы	Үткөрү сроклары	Жаваплы зат
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз чаралары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешмалар житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган файдалы казылма грунт карьерларына инвентаризация үткөрү. Күрсәтелгән карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү.	Башкарма комитет эшчәнлеген финанслауга бүлеп бирелгән акчалар	Жирлекнең башкарма комитеты	2021-2023	Жирлек башлыгы
3.	Карьераларны торгызу	Оешманың, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз чаралары	Карьераларны кулланучылар	Даими	Оешмалар житәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка су объектларын ачыклау	Башкарма комитет эшчәнлеген финанслауга бүлеп бирелгән акчалар	Жирлекнең башкарма комитеты	2021-2023	Жирлек башлыгы
5.	Жирдән файдалануның	Башкарма комитет эшчәнлеген	Жирлекнең башкарма	2021-2023	Жирлек башлыгы

	чикләрен, линия корылмалары, юл челтәре объектларын, чикләнгән файдалану җирләрен, сыйфатлы күрсәткечләр чикләрен билгеләп, мәгълүматларның бердәм банкын төзү һәм алып бару	финанслауга бүлеп бирелгән акчалар	комитеты		
6.	Җирлекнең торак пунктлары территорияләрен тәзекләндерү һәм яшелләндерү	Үзара салым акчалары	Җирлекнең башкарма комитеты	Даими	Җирлек башлыгы
7.	Авил хужалыгы җирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре белән зарарланудан яклау һәм зарарлы организмнардан яклау чараларын үткөрү	Җир кулланучыларның үз чаралары	Җирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешмалар җитәкчеләре, шәхси затлар
8.	Хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар булган җирләргә яхшырту һәм торгызу	Җир кулланучыларның үз чаралары	Җирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешмалар җитәкчеләре, шәхси затлар